

[Marianne Bentsen-Pedersen]

Dertil vil jeg sige, at vi nu har set, at hr. Ole Vig Jensen allerede inden 10 minutter er på vild flugt fra det, han sagde for et øjeblik siden.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Det, at fru Marianne Bentsen-Pedersen holder fast i sit synspunkt, altså at vi bare skal gennemføre det, uanset hvad det i øvrigt koster, uanset hvad samfundsøkonomien i øvrigt kan bære, imponerer altså ikke mig.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Fru Jytte Andersen glemte igen, at den nuværende regering har lagt stærkere vægt på uddannelses tilbud i vores ungdomspolitik end den tidligere regering. Det vil sige, at den nuværende regering altså på ingen måde er uddannelsesfjendtlig. Når det gælder de voksne, som er gået ud i arbejdslivet, siger vi: her er der sket en vældig vækst i voksenuddannelsen på frivillig basis. Lad os fortsætte med at bygge på frivillighedens basis. Den har vist sig god, den har skabt en vækst, den kan tingene gro videre ud fra. Så enkelt er det.

Så vil jeg blot gøre opmærksom på, at man kan gå over til bloktilskud uden at ændre noget som helst andet, men man kan selvfølgelig også i forbindelse med overgangen til bloktilskud foretage forenklinger og decentralisere, og man kan også foretage decentraliseringer, uden at man derved f.eks. gør det muligt for kommunalbestyrelser at diskriminere mod bestemte former for undervisning eller udelukke bestemte fag. Man kan kort sagt gå over til bloktilskud og i den forbindelse indrette systemet, fuldstændig som man vil. Så ordet bloktilskud siger intet i sig selv.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 80:

Forslag til folketingsbeslutning om et centralorgan for forskningsbibliotekerne.

Af Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.
(Fremsat 18/2 83).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Vi finder fra regeringens side, at der er mange positive tanker i SFs forslag om et centralorgan for forskningsbibliotekerne. Når regeringen har talt om, at man gerne vil gavne forskningen og vil skabe bedre betingelser for forskningen, er en af forudsætningerne så absolut, at der gøres noget for forskningsbibliotekerne, som i en hel del år har haft meget vanskelige arbejdsbetingelser. Jeg er derfor også helt enig med SF i, at der eksisterer to hovedproblemer for forskningsbibliotekerne, som det også er skitseret i bemærkningerne til forslaget.

Det ene hovedproblem er pengene: man mangler simpelt hen bevillinger til materialekøb; det er således flere steder, at man er nødt til at afbestille tidsskrifter midt i et år, fordi man ikke har bevillinger til at køre videre, og det er selvfølgelig klart utilfredsstillende. Hvad dette problem angår, kan jeg oplyse, at regeringen er sindet på finanslovsforslaget for 1984 at videreføre den bevilling, som kom igennem ved sidste finanslov, således at der vil ske en forhøjelse på 3,1 mill. kr. til en forbedring af materialekontiene for forskningsbibliotekerne.

Herudover vil jeg om ikke for lang tid forhåbentlig søge folketingets finansudvalg om en videreførelse af samkatprojektet, ikke som det tidligere har været tilfældet med 4 mill. kr., men med 8 mill. kr. Også heri skulle der ligge en mulig forbedring på det pengemæssige område.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Det andet problem, SF nævner, for forskningsbibliotekerne, er spørgsmålet om struktur. Efter denne regerings opfattelse skal vi ikke spille kræfter på at få flyttet om på forskningsbibliotekerne og begynde at diskutere, hvilke ministerier der skal være ansvarlige for hvad, og om vi nu skal have et stort, fint direktorat, der skal ordne problemerne. Det foreslår SF heller ikke – det vil jeg gerne understrege – og det er netop det charmerende ved forslaget. Det er efter vores mening ikke de ydre rammer og systemerne, man skal ofre de store kræfter på, man skal fremfor alt styrke indholdet, hvis man vil kulturen det vel selv i disse svære tider.

Derimod er jeg enig med forslagsstillerne i, at vi har brug for en eller anden form for samordning af forskningsbibliotekerne; en eller anden form for et fælles råd, et forskningsråd, med dertil hørende sekretariat vil være en glimrende egnet måde at gøre det på, uden at man får pustet et stort, nyt system op, der bare sluger ressourcer fra f.eks. materialekontiene.

Nu kommer men'et i forbindelse med forslaget, og det kører i og for sig ikke så meget på indholdet som på proceduren. Det er således, at vi i øjeblikket i kulturministeriet og under rigsbibliotekaren overvejer, hvilken fremtidig struktur rigsbibliotekarembedet skal have, og disse overvejelser håber jeg meget vil være afsluttet inden for temmelig kort tid, og det vil sige inden sommerferien.

Jeg vil derfor meget henstille, at man lader disse overvejelser indgå i behandlingen af dette forslag, fordi jeg mener, at tingene hænger så klart sammen. Jeg kunne selv forestille mig noget i retning af SFs løsning som sagt med et fælles forskningsråd med et sekretariat til at løse nogle af disse opgaver, med en sekretariatschef, eller hvad vedkommende nu skal hedde, og en opdeling af rigsbibliotekarembedet, således at man havde en rigsbibliotekar, eller hvad vedkommende nu skal hedde, der var ansvarlig for forskningsbibliotekerne, og en leder af de institutioner, som i dag er ledet af rigsbibliotekaren. Altså en opsplitning af rigsbibliotekarfunktionen.

Men så længe overvejelserne pågår, har jeg selvfølgelig heller ikke lagt mig endeligt fast på, hvilket resultat man skal nå frem til, men jeg mener, at det i høj grad arbejder i samme retning som forslaget fra SF, og jeg mener, der i høj grad er mulighed for at sam-

ordne de tanker, der ligger i forslaget, og de overvejelser, man i øvrigt gør sig i kulturministeriet.

Et enkelt forbehold over for forslaget er, at jeg ikke finder, tiden er inde til at gennemføre en ny rådighedssum. Jeg kan da godt se de pæne hensigter med den, men jeg mener stadig væk, at det, vi primært skal bruge kræfterne og de penge, man kan skrabe sammen til dette formål, på, må være at styrke forskningsbibliotekernes indhold, styrke deres muligheder for at være å jour med materialer, således at de kan opfylde de funktioner, de har. Jo færre penge der kan gå til struktur, ydre rammer og systemer, jo bedre. Naturligvis skal tingene fungere, samordnes rationelt, men det skal ikke være det, vi skal bruge pengene på. Der er stort behov for at få styrket indholdet, og det vil altså være min førsteprioritet.

Mette Groes (S):

Jeg synes, det er sympatisk, at SF interesserer sig for forskningsbibliotekerne og fremsætter beslutningsforslag om dem, for de har jo, som fru Ingerlise Koefoed også gør opmærksom på, en hel del problemer. Også vi vil gerne gøre noget for forskningsbibliotekerne, men vi synes, at SFs forslag er lige lovlig tyndt. Det beskæftiger sig ikke med en egentlig analyse af forskningsbibliotekernes mål, struktur og forhold til brugerne. Det giver ikke noget bud på, hvordan forskningsbibliotekernes rolle skal defineres, og hvordan arbejdsdelingen skal være mellem de forskellige slags biblioteker. Det nærmer sig ikke det ømtålige emne, hvordan de samlede ressourcer skal fordeles bedst muligt, og endelig får vi ikke at vide, hvordan forbindelsen til ministeriet skal være, hvordan den samlede organisering af central og decentral administration er tænkt.

I modsætning til ministeren har jeg den opfattelse, at det er overordentlig vigtigt, at man er klar over, hvilken struktur man ønsker sig, og også bruger energi og fantasi på at løse det problem, sådan at tingene kommer til at fungere, for de kan ikke fungere uden helt klare tanker om, hvordan det skal gå til.

Jeg er en lille smule bekymret for at gå ind i en delløsning, som SF foreslår den, fordi det nemt kunne føre til, at man i mange år

[Mette Groes]

lod sig nøje med en løsning af problemerne, som var mindre tilfredsstillende.

Men vi vil gerne medvirke til en kulegravning af problemerne både her i salen og i udvalget, og vi udelukker heller ikke, at der inspireret af debatten vil kunne komme ideer op, som vi vil kunne medvirke positivt til at føre ud i livet. Men som SFs forslag foreligger, har det ikke den helhed, vi kunne ønske.

Eva Møller (KF):

Det konservative folkeparti ønsker at styrke forskningen i Danmark. Vi ved, det er en nødvendighed, at vi hele tiden øger vor viden, og vi ved endvidere, at det er et af midlerne til at bringe os ud af den nuværende økonomiske og beskæftigelsesmæssige krise.

SF siger i sine bemærkninger til det foreliggende beslutningsforslag, at det ved debatten om den tidligere regerings biblioteksfor-slag den 31. marts 1982 viste sig at være umuligt at samle et flertal for dels at flytte de store forskningsbiblioteker væk fra undervisningsministeriet, dels at oprette et fælles direktorat for såvel folke- som forskningsbiblioteker. Det konservative folkeparti kan helt tilslutte sig disse bemærkninger og værdsætter i denne sammenhæng SFs forslag, der helt klart vil umuliggøre disse to dele af den socialdemokratiske bibliotekspolitik.

Det er som nævnt indledningsvis også det konservative folkepartis ønske at styrke forskningen. Dette kan ske på mindst to måder: man kan øge bevillingerne, eller man kan udnytte ressourcerne bedre, give større mulighed for samarbejde, skabe rammer for bedre koordinering og planlægning.

Jeg har med glæde noteret mig, at kulturministeren på regeringens vegne har lovet i finanslovsforslaget for 1984 at videreføre forøgelsen af bog- og tidsskriftbevillingerne på godt 3 mill. kr. til de tre store forskningsbiblioteker samt at øge bevillingerne til forskningsbibliotekernes fælles EDB-projekt til det dobbelte. Jeg er helt enig med såvel kulturministeren som SF i, at forskningsbibliotekerne har store problemer, og at der derfor må ske en ændring af deres organisation. Denne organisationsændring har været drøftet længe såvel blandt bibliotekerne og deres personale som i kulturministeriet og blandt andre, heriblandt politikere, med interesse for forskningsbibliotekerne. Det er fra denne

debat kendt, at man navnlig har koncentreret sig om to modeller, hvor SF i sit beslutningsforslag har lagt sig fast på den ene med et centralorgan med en kollegialt valgt leder.

Det konservative folkeparti vil nok være tilbøjeligt til at foretrække den anden model, den, der nogenlunde svarer til den norske, hvor man har et rigsbibliotekarembede, en udnævnt tjenestemand, der har koordinerende og planlæggende funktioner.

Vi har en frygt for, at et centralorgan med en kollegialt valgt leder kan give vanskeligheder i en række beslutningsprocesser. Det er svært at være neutral, og det kan være svært både at skulle genvælges og at foreslå besparelser og nedskæringer.

Jeg kan ikke helt gennemskue, hvor stort et sekretariat SF forestiller sig opbygget. Hvis man sammenligner med bibliotekstilsynet – hvad der måske kunne være rimeligt ud fra en betragtning om, at sekretariatet skal koordinere, planlægge og vejlede forskningsbibliotekerne, ligesom bibliotekstilsynet skal gøre det for folkebibliotekerne – når man frem til et meget stort og dermed meget dyrt sekretariat. Jeg ved som sagt ikke, om det er det, SF har i tankerne, men fra konservativt side ønsker vi ikke opbygget et mammutsekretariat, men et godt og funktionsdygtigt sekretariat, som kan varetage de relevante opgaver.

I forbindelse med kulturministerens lovforslag, lovforslag nr. L 134 om folkebiblioteker m.v., skulle bibliotekstilsynets virksomhed undersøges; hvis vi rationaliserer, kan der måske herved skaffes penge til en bedre koordinering og planlægning af forskningsbibliotekernes arbejde.

Jeg har i det foregående på det konservative folkepartis vegne tilsluttet mig ønsket om at styrke forskningsbibliotekerne og forskningen. Vi ønsker ikke en udflytning fra undervisningsministeriet; vi mener, at samarbejdet mellem bibliotek og universitet henholdsvis læreanstalt vil lide skade ved det. Vi ønsker ikke et stort fællessekretariat, vi ønsker en styringsstruktur med en udnævnt leder og en bedring af forskningsbibliotekernes forhold og vil under et grundigt og positivt udvalgsarbejde medvirke til at finde frem til, hvilke organisatoriske ændringer der bedst tjener dette formål.

Povl Brøndsted (V):

[Povl Brøndsted]

Vi fik ikke det store fællesdirektorat for folke- og forskningsbiblioteker, som der var fremsat forslag om af den tidligere socialdemokratiske regering. Der var ikke flertal for det her i folketingsalen. Det led under stemmemangel, og derfor forsvandt det altså, og jeg håber aldrig, vi får et sådant direktorat at se nogen sinde mere.

Men med dette direktorats forsvinden er problemerne jo ikke løst. Folkebibliotekslovsforslaget, lovforslag nr. L 134, som ministeren har fremsat, berører ikke forskningsbiblioteksområdet, og jeg kan på den baggrund godt forstå SFs initiativ, og jeg synes egentlig også, SF skal have ros for det initiativ, for her er et hul på baggrund af det, der er sket på hele bibliotekslovdebatområdet i det seneste års tid. Jeg synes, der er mange rigtige og gode intentioner, tanker og løsninger i det, SF-forslaget lægger op til.

Men på baggrund af det, ministeren har sagt så sent som her i dag, men også ved tidligere lejligheder, om sin holdning til at få løst dette uløste område, hvor ministeren også har givet løfte om at fremkomme med forslag til løsning af hele problemområdet, føler jeg ikke, det er nødvendigt, at vi med et forslag som dette her skal give ministeren en spændetroje på. Det er måske i nogen grad et spørgsmål om tillid til ministerens ord og løfter, og jeg har altså meget tillid til, at der kommer nogle løsninger, når ministeren siger, de vil komme.

Venstre vil altså afvente ministerens forslag og ikke spænde ministeren inde. Vedtagelse af beslutningsforslag nr. B 80 ville uvægerlig betyde, at ministeren havde mindre frie hænder til at komme med sine tanker og sine forslag ud fra de overvejelser, der er i gang.

Ministeren har tilkendegivet, at der er en række opgaver, der med fordel kan løses i fællesskab mellem de forskellige forskningsbiblioteker. Ministeren har lovet, at bibliotekerne ikke skal samles under ét ministerium, og her er jeg enig med fru Eva Møller i, at det er noget meget væsentligt, at vi bevarer den nære kontakt imellem uddannelsesinstitutionen og forskningsbiblioteket, at det er her, man også sørger for fordelingen af de ressourcer, der skal til for at være betjenende for den uddannelsesinstitution, hvor forskningsbiblioteket er tilsluttet.

Jeg mener også, at fællesskab om en række opgaver skulle kunne give nogle besparelser på de enkelte institutioner, og at en bedre udnyttelse af en hel del af ressourcerne ville være mulig. Katalogiseringsområdet, litteratursøgning, informationsformidling med EDB-anvendelse er en væsentlig fællesskabsopgave, som ministeren jo også har nævnt det så sent som igen i dag.

Med skelen til den debat og den opgaveløsning, der har været i Norge igennem de seneste år, vil jeg gerne spørge ministeren – mit spørgsmål er knap så relevant, efter at ministeren har holdt sin tale, men alligevel vil jeg spørge – om det ikke ville være den rigtige vej og være på tide at adskille chefstillingen for det kgl. bibliotek og rigsbibliotekarembudet. Jeg mener, vi her ligger med nogle ressourcer, som i høj grad kunne udnyttes. Nok er det ikke meget, der umiddelbart kan spares på det kgl. bibliotek, men der er alligevel ting, der kunne overføres, sådan at rigsbibliotekarembudet i virkeligheden blev stammen i det fællesarbejde, som skal gøres. Ville der ikke være muligheder for at frigøre en del ressourcer, som altså kunne danne et grundlag for løsningen af fællesopgaver? Vi har jo da bl.a. EDB-kontoret liggende på det kgl. bibliotek under rigsbibliotekarembudet.

For en udenforstående føles det ikke helt tidssvarende at kombinere disse to meget store embeder, men med ministerens løfte om en start i det nødvendige og en udvikling efter behov og formåen føler venstre sig tryk ved, at et direktorat ikke vil komme, og ved, at en central styring og en central fordeling af midlerne heller ikke vil komme til at finde sted inden for forskningsbibliotekerne. Vi har tillid til, at ministeren kommer med noget, og derfor mener vi foreløbig, at beslutningsforslag nr. B 80 er overflødig, hvor godt et stykke arbejde der end ligger i det.

Kulturministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Et hurtigt svar til hr. Povl Brøndsted, så jeg ikke glemmer at svare: ja, jeg er ganske enig i, at en opdeling af rigsbibliotekarembudet er ønskeligt. Præcis hvordan det skal ske, og hvordan strukturen skal være, har jeg bedt om at få nogle måneder til at finde ud af, og så vil der komme et forslag, men jeg er enig i det princip.

Poulsgaard (FP):

Først på samlingen behandlede folketingets lovforslag nr. L 17, forslag til lov om offentlige folkebiblioteker, fremsat af Glistrup og undertegnede. Det fik en meget, meget ublid behandling, ja, man gad simpelt hen slet ikke at gå ind i behandlingen af det, men det bliver altså det lovforslag, vi kommer til at diskutere i de år, der kommer – man kan ryste på hovedet – men det kommer til at danne model for de folkebiblioteker, vi skal have i Danmark.

Det var folkebibliotekerne, men i bemærkningerne til det lovforslag havde vi også taget forskningsbibliotekerne med, og her er vi da enige med SF i, at der er et specielt område inden for biblioteksvæsenet, som vi skal holdet et vågent øje med, og vi er da enige med SF i, at vi i et land som Danmark, der gerne skulle være førende på en lang række tekniske, videnskabelige og medicinske områder, simpelt hen ikke kan undvære at have et forskningsbibliotek.

Men når det er sagt – og det kom vi også udførligt ind på i bemærkningerne til lovforslag nr. L 17 – så tror vi stadig væk på, at der kan findes midler til de nødvendige forskningsopgaver inden for det budget, man har. Vi tror altså ikke, at det skal være noget permanent, som SF lægger op til, altså at man skal have faste konti på finansloven. Det er vi ikke helt sikre på er nødvendigt. Vi er i hvert fald 100 pct. enige med ministeren i, at vi ikke skal have en central organisation oprettet. Vi skal ikke have mere bureaukrati. Det er ikke dér, vi skal bruge pengene. Så dér var jeg glad for det, som ministeren sagde. Men ellers tror jeg nok, vi må afvente, hvordan det går med forslaget i det udvalgsarbejde, der nu kommer.

Kruse Rasmussen (CD):

Må jeg indledningsvis sige, at jeg er enig med forslagsstillerne om, at forskningsbibliotekerne har store problemer, og især at der bør ske en ændring af disses organisation.

Jeg hilser ministerens positive indstilling meget velkommen og har især bemærket, at finanslovforslaget for 1984 vil indeholde en bevillingsforøgelse på 3,1 mill. kr., som blev tilvejebragt for 1983, og at forskningsbibliotekernes fælles EDB-projekt vil blive søgt tildelt en ekstra bevilling på 8 mill. kr. årligt,

hvilket er en fordobling af bevillingsrammerne i dag.

Der er i dag ikke den økonomiske baggrund for et stort centralt apparat inden for forskningssektoren, men jeg ser med glæde, at der så småt tages fat på problemerne, mest at bevillingerne til bøger og tidsskrifter fortsat forøges, hvilket kan blive til ikke så lidt, idet der jo som bekendt for 85 pct.s vedkommende kun kan anskaffes ét eksemplar af hvert faglitteraturværk.

Larsen-Ledet (RV):

Folketingets kulturudvalg behandler i øjeblikket forslag til en ny bibliotekslov, lovforslag nr. L 134. Forskningsbibliotekerne er som bekendt ikke omfattet af dette forslag.

Kulturministeriet har tidligere givet udtryk for, at man vil undersøge mulighederne for at foretage visse ændringer af forskningsbibliotekernes nuværende ledelsesstruktur. Derfor er beslutningsforslag nr. B 80 fra fru Ingerlise Koefoed særdeles aktuelt.

Fra radikal side er vi interesseret i at se på forskningsbibliotekernes strukturforhold både ledelses- og samarbejds mæssigt. Vi mener, forskningsbibliotekerne har meget betydningsfulde opgaver at varetage, men vi må vel sige, at den i forslaget skitserede ledelsesstruktur har sit udgangspunkt i de nuværende samarbejdsformer. Det vil i hvert fald efter vores opfattelse være særdeles vigtigt i en ny og lovfæstet ledelsesstruktur at være opmærksom på, at der ikke heri lægges kimen til bureaukratiske arbejdsformer. Vi ønsker ikke at være med til, at der oprettes et nyt direktorat, som får bevillingsmæssige opgaver.

Det vil selvfølgelig her og nu være vanskeligt for mig at tage stilling til økonomien i forslaget, bl.a. til de 5 mill. kr., der nævnes, men da jeg ved, at der er påtrængende EDB-spørgsmål, som bør løses, kan jeg sige, at vi fra radikal side vil være positivt indstillet med hensyn til at skabe et økonomisk grundlag for, hvad der sagligt kan dokumenteres som nødvendigt for forskningsbibliotekernes arbejde fremover. Det mener jeg for øvrigt også at vi har bevist i praksis ved at stille forslag om ekstra bevilling til forskningsbibliotekerne, som blev vedtaget i forbindelse med finansloven.

Inge Krogh (KrF):

Som nævnt flere gange er det meget vigtigt, at forskningsbibliotekerne har en god bogbestand, og at katalogiseringen er god. Det er derfor glædeligt, at ministeren omtaler, at den ekstra bevilling, der blev givet til bogindkøb i 1983, vil fortsætte, og at der blev søgt øgede bevillinger til EDB-system i vore forskningsbiblioteker.

Et udvalg og et råd som det foreslåede vil nok blive meget kostbart, og det er derfor glædeligt at høre, at ministeren udtaler, at der er mulighed for en strukturændring, som næppe bliver så kostbar, og man kan så med forventning se hen til, når udvalgsarbejdet om denne strukturændring er afsluttet. Men vi går imod det foreliggende forslag.

Ingerlise Koefoed (SF):

Man får næsten lyst til som Jeppe i baronens seng at spørge: drømmer jeg, eller er jeg vågen? Drømmer jeg virkelig, at de fleste partier herinde i salen er positivt – positivt med nogen moderation, men alligevel positivt – indstillet over for dette forslag, og at det eneste parti, der vel er nogenlunde imod det, er socialdemokratiet og så fru Inge Krogh, som sagde, at man kunne ikke støtte det, men som alligevel var positiv?

Jeg synes, det er en ganske spændende dag og en ganske spændende debat, vi har haft. I den forbindelse vil jeg gerne sige til hr. Povl Brøndsted, at jeg bestemt ikke føler, at beslutningsforslag nr. B 80 er spor overflødig. Jeg føler, at B 80 har været fantastisk vigtigt for at få folketinget til at diskutere forskningsbiblioteker og for at få en tilkendegivelse fra de forskellige partier her i folketinget om, at man ser alvorligt på problemerne i forskningsbibliotekerne.

Det kan ikke andet end glæde den, der siden hun kom herind, hvert år på finansloven har foreslået forhøjelse af bevillingerne til forskningsbibliotekerne og først i år altså var så heldig, at der var nogle, der også syntes, det var en god idé, og støttede det forslag.

Jeg er enig med ministeren i, at der er nogle problemer, og det har jeg skrevet i forslaget, og jeg er også enig i, at der måske ikke er to hovedproblemer, men tre. Der er pengene, og det glæder mig meget, at man kan føre bevillingerne videre og igen give

flere penge til forskningsbibliotekerne, bl.a. fordi vi jo kunne være kommet i det problem, at man ikke havde kunnet videreføre tidsskrifter, som man har optaget i år, til næste år, hvis bevillingerne ikke var blevet ført videre.

Jeg synes også, det er udmærket, at man får nogle flere penge til EDB. Det er et meget vigtigt problem, og det er vigtigt, at vi forfølger det i de næste år på finansloven.

Jeg mener, som det også fremgår af dette forslag, at det er kolossalt vigtigt, at vi beskæftiger os med strukturen og med samarbejdet mellem de enkelte forskningsbiblioteker, og at vi gør det i lovsform.

Jeg er enig med fru Mette Groes i, at selvfølgelig skal der fantasi og overblik til dette her, men jeg er ikke enig med socialdemokratiet i, at den måde, man søgte med fantasi og overblik at løse problemet sidste år, var god og tydede på den helt store fantasi.

Dette her er et mindre forslag. Det er en indledning til at fastslå, at samarbejde er nødvendigt. Det er en indledning til at få fastslået og få penge til, at der er centrale opgaver, der skal løses, men de skal ikke – og det blev også sagt fra hr. Larsen-Ledet – løses bureaukratisk, og de kan ikke blive løst ved, at man flytter nogle store biblioteker ud af deres samarbejde med universiteterne og hen i kulturministeriet. Det har jeg altid syntes var et dårligt forslag, og jeg er stadig tilfreds med, at det ikke blev til noget.

Det tredje problem, som ministeren var inde på, var spørgsmålet om rigsbibliotekar-embedet og rigsbibliotekarembedets kommende funktion, og jeg er da også enig i, at det er et problem. Jeg har ikke følt, det er et problem så tæt knyttet til tanken om centralorganet og tanken om at udbedre mulighederne, som ministeren gør, men det er klart, at vi må være indstillet på at se, hvad vi kan få ud af det, og hvordan vi kan videreføre nogle af de tanker, ministeren er ved at gøre sig.

Jeg vil ikke her stå som hr. Povl Brøndsted og sige noget om, hvordan jeg synes at det dér skal fungere senere, det er jeg ikke kompetent til at gøre i dag. Jeg har måske nogle ideer om det, men jeg mener sådan set heller ikke, at det er politikernes opgave at gribe meget dybt ind i administrationen. Det, jeg har ønsket med dette her, er at sige: her er nogle problemer, dem må vi løse. Dette er

[Ingerlise Koefoed]

et beslutningsforslag. Det vil sige, at enkeltdele inden for beslutningsforslaget selvfølgelig skulle diskuteres og skal diskuteres, for man ender med at lave det til et lovforslag, hvad jeg regner med og håber at man kommer til.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at det har glædet mig og stadig væk glæder mig meget, at man nu endelig er begyndt at diskutere forskningsbibliotekerne, og jeg er ikke enig, når fru Mette Groes siger, at vi ikke her diskuterer forskningsbibliotekernes mål og midler. Det gør vi. Vi diskuterer, at der skal flere midler til. Vi diskuterer, at der skal en eller anden form for centralisering til.

Vi er ikke gået i detaljer med, hvem der skal sidde og lede dette centralorgan, hvem der skal lede forskningsbiblioteksrådet; vi har ikke villet lægge spændetrøje på ministeren, som hr. Povl Brøndsted siger. Tværtimod har vi i forslaget indbygget nogle ministerbemyndigelser, fordi vi ikke mener, det er vores opgave at lægge spændetrøje om enkeltproblemer.

Men jeg mener altså, at det haster. Jeg mener ikke, at vi kan vente år og dag, og jeg håber, at afgørelsen om rigsbibliotekembedet og hele diskussionen om, hvordan vi kommer videre med centralorganet, altså kan fortsætte meget hurtigt, for vi må gøre noget ved forskningsbibliotekerne nu, vi må have skabt nogle meget klare bestemmelser for den del af deres virksomhed, som drejer sig om løsningen af de fælles problemer, og vi må altså også fortsat skabe det økonomiske grundlag både for løsningen af dem og for løsningen af den helt umulige materialesituation.

Jeg vil gerne til sidst i denne omgang sige, at hvis Danmark skal kunne leve op til sit ry som et land med et højt niveau i uddannelse og forskning, hvis vi skal kunne styrke den demokratiske udvikling, den fri uddannelse, meningsdannelsen, de humanistiske ideer og udviklingen af erhvervsliv og teknik, så kan vi altså ikke undvære forskningsbiblioteker, som er veludstyrede med bøger, tidsskrifter og andre materialer, og som har et katalogiserings- og litteratursøgningsapparat, som sætter dem i stand til hurtigt at finde frem til den relevante viden på dansk og på fremmede sprog, og fra hvilke biblioteker man kan skaffe brugerne denne viden.

Folkebibliotekerne kan gøre meget, og jeg er bange for, at hr. Poulsgaard har ret, når han siger, at folkebibliotekerne er ved at udvikle sig hen i retning af det lovforslag, som hr. Poulsgaard fremsatte her i efteråret, men jeg vil gøre alt, hvad jeg kan, for at det ikke skal blive virkeliggjort, for folkebibliotekerne kan stadig kun gøre meget, hvis de får bevillinger og personale og materialer til det, men de kan ikke klare det hele, og de skal ikke klare det hele. Det kan kun klares ved, at begge bibliotekssektorerne er veludbyggede og nemme at få hjælp fra, og som tingene har udviklet sig, har forskningsbibliotekerne jo i det store og hele være tvunget til at hinke bagefter; den tilstand skulle vi altså ændre.

Dette forslag var et beskedent forsøg på at rette op på nogle af de mest iøjnefaldende svagheder i organisationen og økonomien. Jeg går ned herfra med håb om, at dette forslag har givet inspiration til virkelig at gøre noget ved nogle af de store problemer.

(Kort bemærkning).

Povl Brøndsted (V):

Jeg kan ikke stå for fristelsen til at udtrykke min glæde over, at fru Ingerlise Koefoed vejrer morgenrøde under denne regering på et af hendes kære områder. Jeg synes, det er værd at bemærke, at der altså skulle et regeringsskifte til, før fru Ingerlise Koefoed kunne begynde at føle sig tryk ved, at der nu sker noget også inden for forskningsbiblioteksområdet sådan som på så mange andre områder.

Jeg mener ikke, at forslaget er overflødigt i den henseende, at det har været med til at skabe debat, og jeg synes, at SF skal have den ros, at SF har været med til det, men først og fremmest er det vel nok forskningsbibliotekerne selv, der har været særdeles aktive. Det har vi alle sammen lært af, og derfor er debatten kommet til at dreje sig meget om forskningsbibliotekerne.

Jeg tror også, at debatten er med til at skubbe på, og når jeg siger, det er overflødigt, er det kun ud fra den vurdering, at jeg synes, ministeren har lovet så meget, har stukket hovedet så langt frem i hele denne sag både i forbindelse med førstebehandlingen af lovforslag nr. L 134 og i et par andre relationer og så igen her i dag, at der ikke er nogen grund til at vedtage et forslag for at få

[Povl Brøndsted]

tingene gjort; vi kan tage ministeren på ordet og behøver ikke at tage hende på et beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Povl Brøndsted, at jeg da ikke kan ærgre mig over, at det er under denne regering, man måske kan komme igennem med dette forslag, men jeg synes, at socialdemokratiet skulle ærgre sig.

Mette Groes (S):

Socialdemokratiet er ikke så småligt, at det ærgrer sig over, at et socialistisk søsterparti har en vis succes med at fremsætte nogle tanker, selv om vi måske nok kunne forestille os, at de var bredt videre ud, og det er jo det, som er min egentlige anke imod fru Ingerlise Koefoeds forslag. Fru Ingerlise Koefoed siger, at hun ikke vil have, at der skal være en spændetroje på forskningsbibliotekerne, og det ønsker vi sandelig heller ikke, men når vi ønsker, at man beskæftiger sig i bredden med den problematik, som forskningsbibliotekerne har, er det netop for at sikre os, at vi kommer i dybden med problemerne. Når vi beder om, at man også diskuterer det mål, vi har for forskningsbibliotekernes virke, er det for at sikre os, at det ikke indskrænkes i den diskussion, vi fører.

Når vi ligesådan mener, at det er rimeligt at definere, hvad det er, vi taler om, er det for at være sikre på, at vi ikke kommer ud i noget, som ikke er rimeligt.

Under debatten om socialdemokratiets forslag var der en del, som mente, at det ville blive for bureaukratisk, vi nåede faktisk aldrig til at diskutere det ordentligt, fordi vi ikke fik en udvalgsdebat om, hvordan man kunne klare de praktiske problemer i forbindelse med lovforslagets gennemførelse. Derfor synes jeg ikke, det er helt rimeligt at sige, at det, som var indeholdt i lovforslaget, ikke ville kunne gennemføres, og at der ikke var noget af det, som man ville kunne nå til enighed med hinanden om. Det tror jeg godt man kunne, for jeg lagde mærke til, at det, man var enige om i kulturudvalget, var, at der skulle være et ordentligt indhold, at der skulle være et ordentligt mål, at der skulle være en ordentlig struktur, og at det, man var uenige om, var, i hvilken retning man

skulle bygge det sammen til et egentligt fælles direktorat.

Men jeg synes, det er vigtigt at slå fast, at det, som socialdemokratiet ville med sit forslag, var en nyskabelse, en helhed, som fru Ingerlise Koefoed i øvrigt selv tilslutter sig flere gange i sit eget forslag.

Ingerlise Koefoed (SF):

Nu synes jeg ikke, der er nogen rimelighed i at begive sig ind i en lang debat om et forslag, som er skrinlagt, og som næppe nogen sinde kommer igen. Men jeg vil dog gerne alligevel sige, at man, allerede før socialdemokratiet fremsatte forslaget, vidste, at der ikke ville blive flertal for det. Ved førstebehandling blev der efterlyst et kompromisforslag, og det havde vel været rimeligt, at socialdemokratiet i den tid, da vi behandlede forslaget i kulturudvalget, havde taget initiativ til at indkalde nogle af de partier, der sidder i kulturudvalget, til en diskussion om, hvordan man kunne have udformet et kompromisforslag. Hvis vi havde fået et kompromisforslag dengang, havde vi haft en mulighed for at færdigbehandle lovforslaget, og så havde også folkebibliotekerne haft mulighed for at få en bedre lov end den, de nu får. Det ærgrer mig, at man var så firkantet i hovedet, at man ikke kunne komme med det kompromisforslag. Der lå i bibliotekskommissionens forslag en mulighed for at lave et kompromis, som jeg tror kunne have vundet genklang her i folketinget.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Nej, det er altså en helt urimelig beskyldning at komme med over for os, at vi skulle have trukket noget i langdrag, som der skulle have været en mulighed for at få en afklaring på. Sagen var den, som fru Ingerlise Koefoed som formand for kulturudvalget udmærket godt ved, at der var utrolig mange spørgsmål, og at sagen blev behandlet ganske overordentlig grundigt. Der var ingen som helst form for modvilje fra vores side imod at nå frem til et konkret resultat, men somme tider er arbejdsbetingelserne jo sådan her i tinget, at det kan komme til at knibe med at få tilstrækkeligt mange med sig omkring det, man gerne vil.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Enhver minister og ethvert regeringsparti, der har en hurtig fornemmelse af, at et forslag ikke ville kunne komme igennem folketinget, har mulighed for med det samme at indkalde folketingets partier til en drøftelse af, hvad vi så skal gøre, ganske uafhængigt af, hvor mange spørgsmål der er stillet i kulturudvalget.

(Kort bemærkning).

Povl Brøndsted (V):

Der skulle sådan set ikke være grund til at tærskle langhalm på det, der vitterlig er historie og forhåbentlig bliver ved med at være historie: det kuldsejlede socialdemokratiske forslag, men hele proceduren op til det forslag viste, at det var noget, der ligesom skulle presses igennem, og da det så viste sig i salen, at der ikke var nogen vilje dertil, tabte man fuldstændig ævred fra socialdemokratiets og den daværende kulturministers side, og vi mødte intet positivt forslag til at komme andre synspunkter i møde end det, der var en snæver gruppes grundforslag til en ny bibliotekslov. Jeg synes ikke, fru Mette Groes kan komme uden om, at det hverken var kulturudvalget eller kulturudvalgets formand, der syltede det. Vi sad simpelt hen og ventede på, om der var et initiativ, en tanke, en forståelse for andet end det, man engang havde lavet. Det er historie, og lad det være det, men her må sandheden alligevel også noteres på rette sted.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Sandheden var jo, at vi sled og slæbte for at få et eller andet pænt resultat igennem. Nu synes jeg ikke, vi skal diskutere disse ting, men for at der ikke skal være nogen misforståelse af nogen art omkring proceduren i dem, vil jeg blot sige, at lige så lidt som udvalgsformanden forsinkede noget – og det har jeg heller ikke beskyldt hende for – gjorde vi det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om ophævelse af lov om ny- og ombygning af Det kgl. Teaters Gamle Scene. (Stop for byggearbejder på Det kgl. Teater).

Af Glistrup (FP) m.fl.
(Fremsat 1/3 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg har på regeringens vegne ikke meget håb at give hr. Glistrup i dag og ikke megen glæde at præsentere fremskridtspartiet for. Nu har hr. Glistrup jo også offentligt udtalt, at jeg er den minister, der har skuffet ham mest, og det vil jeg altså så give ham en bekræftelse på i dag.

Regeringen har naturligvis på et tidligere tidspunkt drøftet, hvorvidt denne ombygning skulle stilles i bero, skulle udskydes, ligesom man har drøftet et utal af andre udgifter i en situation, som er økonomisk meget tung. Vi er for et godt stykke tid siden kommet til det resultat, at denne ombygning skulle gennemføres. Det er der et meget stort flertal i folketinget der har ønsket. Nedrivningen er nu påbegyndt, og jeg har ikke tal på, hvor mange millioner der vil være spildt, hvis man stopper det.

Hvis man ikke ønsker et projekt, kan man selvfølgelig altid stoppe det, uanset om der er millioner, der er gået til spilde, eller ej, men vi satser på at få denne ombygning gennemført og få løst de problemer, som der nu har været på Det kgl. Teater på grund af de